

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 279/2530

นางบุตตา พาทหาร โद्यนางหลัก พาทหาร ผู้เข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ นางบัวบาน ฤทธิ์เลิศจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 538, ป.พ.พ. มาตรา 1304, ป.พ.พ. มาตรา 1367, ป.พ.พ. มาตรา 1374, ป.พ.พ. มาตรา 1378, ป.วิ.พ. มาตรา 55

ย่อ / หลักกฎหมาย

ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น ผู้ใดหาสิทธิครอบครองและมีกรรมสิทธิ์ไม่ โจทก์ผู้ยึดถือครอบครองอยู่จึงไม่มีสิทธิให้เช่า การที่โจทก์ให้ผู้อื่นเช่า จึงเป็นการมอบการยึดถือครอบครองให้แก่ผู้อื่น และผู้ยึดถือครอบครองที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินจะหวงกันผู้อื่นได้ก็แต่ขณะที่ยึดถือครอบครองอยู่ เมื่อโจทก์มิใช่ผู้ยึดถือครอบครองเสียแล้ว จึงไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่ผู้ครอบครอง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินตาม ส.ค.๑ เนื้อที่ประมาณ ๑๘ ไร่ และให้นางน้อยบุตรโจทก์อาศัยทำกิน ๙ ไร่เศษ แต่นางน้อยได้นำที่ดินแปลงนี้ไปให้จำเลยทำกินโดยไม่ได้รับความยินยอม ขอให้ขับไล่จำเลยและบริวาร จำเลยให้การว่า โจทก์ได้ขายที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๑๒ ไร่ ซึ่งรวมทั้งที่พิพาทให้แก่นางน้อยนายณะแล้ว นางน้อยนายณะกู้เงินจำเลยไป จึงยอมให้จำเลยเช่าทำกินในที่พิพาทต่างดอกเบี้ย โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ขอให้ยกฟ้อง ก่อนสืบพยาน โจทก์ถึงแก่กรรมและนางหลักได้ร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทน ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ที่พิพาทเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกัน โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ที่พิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เดิมโจทก์เป็นผู้เช่าทำกิน ต่อมา นางน้อยนายณะเป็นผู้เช่าทำกินต่อจากโจทก์ แล้วนางน้อยนายณะยอมให้จำเลยเช่าทำกินต่างดอกเบี้ย ในปัญหาที่ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยหรือไม่ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ที่พิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ผู้ใดหาสิทธิครอบครองและมีกรรมสิทธิ์ไม่ โจทก์ไม่มีสิทธิให้นางน้อยนายณะเช่าตามที่โจทก์นำสืบ การที่โจทก์ให้นางน้อยนายณะเช่าจึงเป็นการมอบการยึดถือครอบครองให้แก่นางน้อยนายณะ โจทก์มิใช่ผู้ยึดถือที่พิพาท จึงไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลย ผู้ครอบครองที่พิพาทอยู่ ที่โจทก์ฎีกาโต้แย้งว่า ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น ราษฎรกับราษฎรด้วยกันแล้วย่อมยกการครอบครองขึ้นใช้ยืนยันกันได้ว่าใครมีสิทธิดีกว่ากัน ศาลฎีกาเห็นว่า การยึดถือครอบครองสาธารณสมบัติของแผ่นดินไม่ก่อให้เกิดสิทธิใด ๆ แก่ผู้ยึดถือครอบครอง ผู้ยึดถือครอบครองหวงกันผู้อื่นได้ก็แต่ขณะที่ยึดถือครอบครองอยู่ เมื่อโจทก์มิใช่ผู้ยึดถือครอบครองแล้ว จึงไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่ผู้ครอบครองได้ พิพากษายืน

องค์คณะ

อภิรักษ์ ปุชปาคม · ขวลิติ นราลัย · ประวิทย์ ชัมภรัตน์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/279/2530>